

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2020

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

ІІІ навчально-методична конференція ХНМУ

29 січня 2020 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ
С88

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 23.01.2020 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

С88 Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІІ навч.-метод. конф. ХНМУ (Харків, 29 січня 2020 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2020. – Вип. 10. – 236 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють студентоцентровані педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розраховано на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ

©Харківський національний
медичний університет, 2020

7. Використовувати у викладачів і студентів, відомих їм чітко відпрацьованих стандартних інструкцій, суворе їх дотримання, що сприяє підвищенню якості обслуговування студентів викладачами, об'єктивності взаємного контролю викладачів і студентів, передбачуваності оцінок, одержуваних студентом [6].

Отже, при дотриманні цих рекомендацій у формуванні індивідуальної траєкторії перед студентами відкриваються нові можливості паралельного освоєння декількох освітніх програм і програм в скорочені терміни. При цьому немає необхідності кафедрі розробляти для цього спеціальну освітню програму, як це потрібно зараз, і формувати спеціальну навчальну групу, що складається зі «здібних студентів», які, як правило, нічим до цього своїх особливих здібностей не проявили і не доказали.

Література:

1. Бадарч Д. Организация индивидуально-ориентированного учебного процесса в системе зачетных единиц / Д. Бадарч, Я. Наранценог, Б. А. Сазонов. М. : НИИВО, 2003. Вып. 11. 76 с.

2. Ефремов А. П. Российские университеты в международном образовательном пространстве / А. П. Ефремов // Образовательные технологии, 2004. № 3. С. 47–57.

3. Кудрявцева Т. О. Студентоцентризоване навчання як сучасна парадигма вищої освіти. URL: http://college.nuph.edu.ua/?page_id=8737 (дата звернення: 25.12.2019).

4. Носко И. В. Студентоцентрированное образование как основополагающий принцип болонских реформ в высшей школе / И. В. Носко // Вектор науки ТГУ, 2011. № 1(4). С. 136–138.

5. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти : [монографія] / Ю. М. Рашкевич. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.

6. Сазонов Б. А. Индивидуально ориентированная организация учебного процесса как условие модернизации высшего образования / Б. А. Сазонов // Высшее образование в России, 2011. № 4. С. 10–24.

7. Студентоцентрированное обучение. Инструментарий для студентов, профессорско-преподавательского состава и ВУЗов / Анжеле Аттард, Эмма Ди Иорио, Коен Гевен, Роберт Санта. Астана : НКАОКО-IQAA, 2017. 64 с.

Лупальцов В.І., Вандер К.О., Кітченко С.С.

СТУДЕНТООРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ХІРУРГІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Сьогодні можливості студентів впливати на навчальний процес обмежені традиційними формами навчання – студент не може прямо впливати на хід уроку й не може проявити себе. Але пріоритетом повинне виступати навчання кожного студента, а не тільки тих, хто "працює" на практичному занятті [2, 3].

Студентоцентроване навчання було запропоноване Ф.Х. Хейвордом у 1905 році [3]. Нині ця концепція включає такі положення [1, 3, 4]:

- фокусування на активне, а не пасивне навчання;
- акцент на критичному й аналітичному вивченні та розумінні; підвищення відповідальності й підзвітності з боку студентів;
- підвищена автономія студентів;
- взаємозалежність між викладачем і студентами;
- взаємна повага у стосунках між студентами й викладачем;
- підхід рефлексії до учбового процесу з боку й викладача, і студентів.

Ключовою концепцією навчання англомовних студентів є усвідомлення того, що всі заклади вищої освіти, викладачі й студенти унікальні. Усі вони працюють в дуже різноманітних контекстах і мають справу з різними предметними дисциплінами. Тому студентоцентрований підхід є підходом до навчання, який вимагає вивчення допоміжних структур, відповідних для кожного окремого контексту, а також цей підхід припускає вивчення індивідуальних стилів навчання, що відповідають особливостям сприйняття студентів.

Освітній процес, орієнтований на студента, більшою мірою визначається тим, чого хочуть досягти саме ті, хто навчається. Студент набуває великої самостійності у виборі шляхів освоєння навчального матеріалу.

Інтерактивне навчання означає навчання, засноване на активній взаємодії із суб'єктом навчання. Воно припускає двосторонній обмін інформацією.

Режим інтерактивності відтворює усвідомлення, яке викликає його активну діяльність, і відбувається зворотній потік від студента до викладача. Інформаційні потоки, таким чином, мають двосторонній характер: один потік виходить від викладача, інший – від студента. У процесі інтерактивних технологій англомовні студенти виступають його активними учасниками, їх досвід не менш важливий, ніж досвід самого викладача, який не стільки передає готові знання, скільки спонукає студентів до самостійного пошуку, викладач в цьому процесі виступає як "навігатор", тобто керує навчальним процесом і спрямовує його. У процесі використання інтерактивних форм і методів на заняттях викладач організовує загальне рішення різних ситуацій, кожен висловлює свою думку, спільно вирішує проблему, ведеться співпраця. Відбувається активізація розумової діяльності тих, що навчаються, виступаючи стимулом, формується вміння роботи в команді, активна взаємодія з іншими учасниками процесу навчання. При такому навчанні відбувається робота внутрішнього механізму саморозвитку тих, хто навчається, виробляється самостійність у діях.

Необхідно систематично стимулювати англомовних студентів до освітньої діяльності, яка переходила б у самоосвіту, саморозвиток.

Одночасно треба всіляко заохочувати студентів і стимулювати їх до самостійного вибору найбільш прийнятних для них способів опрацювання навчального матеріалу.

При цьому необхідно не лише оцінювати кінцевий результат навчальної діяльності студента, але й формувати у нього навички самоконтролю процесу навчання, активізувати рефлексію мислення.

Створення позитивного емоційного налаштування на роботу всіх студентів в процесі заняття – важке, але невід'ємне завдання викладача при студентоорієнтованому методі навчання.

Оцінка, що виставляється студентові в кінці навчального заняття, повинна аргументуватися за такими параметрами: правильність, самостійність, оригінальність.

Інтерактивні технології навчання іноземних студентів, що застосовуються на кафедрі хірургії №3, передбачають не лише індивідуальну роботу тих, що навчаються, але й роботу в малих групах: в парах, трійках. Перевагою такої практики є те, що ті, хто навчаються мають можливість висловитися, обмінятися ідеями зі своїм напарником безпосередньо в навчальній аудиторії. Від викладача вимагається вміння швидко розподілити студентів на пари й трійки, дати завдання, обговорити й оцінити результати його виконання.

Паралельно була виявлена закономірність – чим менше стаж роботи педагогічного працівника кафедри, тим більше різноманітні й "сміливіші" пропозиції по застосуванню інтерактивних і інформаційних технологій навчання він робить.

До інтерактивних технологій, які реально впроваджені в освітній процес англійськомовних студентів кафедри хірургії №3, слід відзначити:

– складання ментальних карт – складання структури певного захворювання (етіологію, патогенез, методи діагностики, лікування і профілактики);

– моделювання професійної ситуації "Пацієнт - лікар";

– робота в малих групах – у ротаційних трійках, парах.

В той же час на клінічних кафедрах не може не зберегтися принцип "навчити своїм прикладом", який у нових формах проявляється в інтерактивних технологіях навчання.

Висновки:

1. Студентоорієнтована технологія навчання в хірургії сприяє розвитку клінічного мислення в англійськомовних студентів, залучаючи не лише їх інтелект, а й примушуючи їх активно й свідомо використовувати знання в соціальному й професійно орієнтованому напрямку в умовах взаємодії з іншими студентами і викладачами.

Література:

1. Панина Т.С. Современные способы активизации обучения: учебное пособие. 4-е изд. М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 176 с.

2. Реутова Е.А. Применение активных и интерактивных методов обучения в образовательном процессе вуза (методические рекомендации для преподавателей Новосибирского ГАУ). Новосибирск: Изд-во, НГАУ, 2012. – 58 с.

3. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т. 2. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с.

4. Чоговадзе Г.Г. Информация: информация, общество, человек. – М.: ООО Дата+, 2003. – 135 с.

Лупальцов В.І., Ягнюк А.І., Скалій М.М.

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

На сьогодні в Україні процес реформування вищої медичної освіти безпосередньо пов'язаний із впровадженням у вишах принципів студентоцентрованого навчання, які дозволяють формувати конкурентоспроможного фахівця, що володіє навичками постійного професійного розвитку, здатний до самоудосконалення та інноваційного типу мислення.

Студентоцентрований підхід на сьогодні є ключовим трендом розвитку вищої освіти Європейського Союзу й передбачає незалежно від спеціальності формування у студента наприкінці навчання компетентностей, які забезпечуватимуть йому майбутню успішність. [1].

При реалізації студентоцентрованого підходу здійснюється взаємодія студента й педагога як особистостей-суб'єктів навчання, які у співпраці забезпечують становлення майбутнього фахівця з урахуванням його творчого потенціалу[2]. Тому сучасний викладач вищої медичної школи повинен демонструвати високий методологічний рівень організації освітнього процесу з обов'язковою значною інноваційною складовою [3].

Упродовж останніх років при організації навчального процесу на кафедрі хірургії №3 робиться акцент на застосування студентоцентрованого підходу викладання дисципліни «Хірургія», при якому роль викладача в жодному разі не применшується – вона якісно змінюється. Викладач стає для студента особистістю, зразком для наслідування в процесі набуття фахових знань та навичок, а студенти очікують від викладача компетентності, розуміння, корисного контакту протягом як аудиторного, так і позааудиторного часу.

Підвищення ефективності навчання забезпечується поєднанням класичних традиційних методик викладання (лекції, тести та інш.) з новітніми, зокрема візуалізацією практичних аспектів хірургії на фантомах та за допомогою анімації та відеопрезентації на інтерактивних дошках, виконання самостійних реферативних завдань. Усі співробітники кафедри постійно підвищують свій освітній рівень, удосконалюють володіння

ЗМІСТ

<i>Капустник В.А., Лецина І.В., Марковський В.Д., Завгородній І.В.</i> СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. СУЧАСНА СТРУКТУРА ТА МІСЦЕ ЗДОБУВАЧА	3
<i>Алексеевко А.П.</i> ТРУДНОЩІ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	6
<i>Баткіна М.В., Шубладзе О.Е.</i> ВИМОГИ ДО СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА ПРИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОМУ ПІДХОДІ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	9
<i>Бездітко Т. В., Ткач О.Є.</i> СУБ'ЄКТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ	11
<i>Біловол О. М., Князькова І. І., Денисенко В. П., Кірієнко О. М., Корнійчук В. І., Ільченко І. А.</i> ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ У ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	15
<i>Біловол О.М., Князькова І.І., Денисенко В.П., Кірієнко О.М., Корнійчук В.І., Корчевська А.І., Молчанова А.В.</i> ПЕРЕВАГИ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ	17
<i>Богун М.В., Корнейко І.В., Петрова О.Б.</i> СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ДО РОЗРОБКИ КУРСУ «ФАХОВА ІНОЗЕМНА МОВА»	19
<i>Вовк О.Ю., Гордійчук Д.О., Онашко Ю.М., Вовк О.О.</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ	22
<i>Вовк О.Ю., Ікрамов В.Б., Вовк О.О., Малахов С.С.</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ З ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ	24
<i>В'юн В.В., Тельнова Л.Г., Власенко А.В.</i> СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ПРИ ВИКОРИСТАННІ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	26
<i>Гепенко Л.О.</i> МІЖКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ З ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ	28
<i>Гончаренко Л.О.</i> СТУДЕНТ ЯК ЦЕНТРАЛЬНА ФІГУРА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ: У ПОШУКАХ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ	31
<i>Гончарь М.О., Омельченко О.В., Іщенко Т.Б., Черненко Л.М., Мацієвська Н.К.</i> ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ У СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОМУ НАВЧАННІ	34
<i>Григорова І.А., Різниченко О.К., Ібрагімова О.Л., Гелетка О.О.</i> АДАПТУВАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЇМ ДИСЦИПЛІНИ «НЕВРОЛОГІЯ». ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ	36
<i>Григорова І.А., Тихонова Л.В., Тесленко О.О., Єскін О.Р.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ № 1	39

<i>Лупальцов В.І., Вандер К.О., Кітченко С.С.</i>	
СТУДЕНТООРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ХІРУРГІІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	117
<i>Лупальцов В.І., Ягнюк А.І., Скалій М.М.</i>	
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	120
<i>Луїпир А.В., Яценко М.І., Дьоміна Є.В., Шушлягіна Н.О., Юревич Н.О., Калашник Ю.М., Карчинський О.О., Бондаренко О.В., Міоков С.О., Дзиза А.В.</i>	
ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІІ ХНМУ	121
<i>Макєєва Н.І., Ярова К.К., Бірюкова М.К., Афанасьєва О.О., Алексєєва Н.П.</i>	
МОДЕЛЬ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ	123
<i>Марущенко О.А.</i>	
ГЕНДЕРНА ЧУТЛИВІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК СКЛАДОВА СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ	126
<i>Масловський О.С.</i>	
ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІІ ХНМУ	129
<i>Мішина М.М., Коцар О.В.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПРАЦЮЮЧИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	130
<i>Наконечна О.А., Стеценко С.О.</i>	
ОБҐРУНТУВАННЯ НОВОГО МОТИВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ	131
<i>Наливайко Н.А., Наливайко О.О.</i>	
ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	135
<i>Ніколаєва А.О., Федоров В.О., Кривошапка О.В., Якименко О.С.</i>	
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ ЯК ПРОВІДНА КОМПОНЕНТА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	137
<i>Ніколаєва О.В., Кузьміна І.Ю., Шутова Н.А.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ»	140
<i>Ніколаєва О.В., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Кузьміна І.Ю., Сулхдост І.А.</i>	
ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ ЯК ПРОВІДНИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	143
<i>Нікуліна Н.О., Перцев Д.П., Бітчук М.Д.</i>	
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ Й МОНІТОРИНГ У ХНМУ	146
<i>Новікова Т.А.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ	147
<i>Огнєв В.А., Чухно І.А.</i>	
ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	150
<i>Оспанова Т.С., Хіміч Т.Ю., Авдєєва О.В., Піонова О.М.</i>	
ДУМКА СТУДЕНТІВ ЩОДО СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	153